

NOBELOVKA ADA YONATH SMATRA DA FARMACEUTSKA INDUSTRIJA MORA PUNO VIŠE ULAGATI

Antibiotike prepisu SVE MANJE

KAKO DALJE

Jednim dijelom, otpornost bakterija na lijekove stvorena je njihovim prevelikim korištenjem, ali ona se stvara i tamo gdje nema ni lijekova ni liječnika, što znači da treba proizvoditi naprednije lijekove

PIŠE **MARIJA ČOVIĆ**
 SNIMIO **JAKOV PRKIĆ/CROPIX**

Prema podacima iz Sjedinjenih Američkih Država kažu kako se na svakih tisuću ljudi izdaje 833 recepta za antibiotike, a Svjetska zdravstvena organizacija upozorava kako se u oko 80 posto slučajeva antibiotici koriste nepotrebno i naadekvatno, za bolesti za koje uopće nisu namijenjeni, niti su učinkoviti. Zbog pretjerane upotrebe antibiotika došlo je do stvaranja otpornosti bakterija, što je veliki problem, osobito u bolnicama, ali i mnogi liječnici obiteljske medicine prodliježu pritisku i izlaze ususret pacijentima koji traže antibiotik iako im nije potreban. Bitnu ulogu u toj priči ima i farmaceutska industrija čiji je cilj prodaja lijekova i ostvarivanje profita bez obzira na to koriste li se antibiotici svrsishodno ili se zlorabljavaju.

Stoga je bilo logično pitanje o zlorabljavanju antibiotika post-

viti prof. dr. Adi Yonath, izraelskoj znanstvenici, dobitnici Nobelove nagrade za kemiju 2009. godine, koja je na prošlotjednoj Osmoj ISABS-ovoj konferenciji o forenzičkoj, antropološkoj i medicinskoj genetici u svome predavanju naglasila kako je jedan od najvećih problema moderne medicine otpornost bakterija na antibiotike.

Bolja kontrola

-Ja nisam liječnica, ne znam ništa o zlorabljavanju - na prvu loptu je odgovorila prof. Yonath, prva Izraelka koja je dobila Nobelovu nagradu, i tek četvrta žena koja je Nobela dobila za kemiju.

Međutim, ipak se nalo "smekšala":

- Postoji osjećaj da se propisuje previše antibiotika i da se zbog toga stvara otpornost, i da bi to možda trebalo bolje kontrolirati. Vjerojatno je tako. Međutim, otpornost postoji i u Africi, a tamo nema zlorabljavanja, tamo ni liječnika nema dovoljno. Pre-

tjerana upotreba antibiotika je jedan od razloga otpornosti, ali nije jedini, bakterije se bore za preživljavanje, prilagođavaju se novim opasnostima. Trebamo raditi na stvaranju naprednijih antibiotika, usporiti i smanjiti stvaranje otpornosti bakterija koja vjerojatno nikad neće biti sasvim nadvladana, ali moramo naći i druge mehanizame zaustavljanja bakterija, postoje ideje i aktivnosti u tom pravcu, na području interakcije među bakterijama i faktorima rasta bakterija, vidjet ćemo kamo

će nas to odvesti.

Smatrate kako farmaceutska industrija treba više raditi na stvaranju boljih antibiotika.

-Da, trebaju, moraju više raditi i ulagati u razvoj i poboljšanje antibiotika. Više su posvećeni profitu, to je razumljivo, ali moraju se i pobrinuti za stariju populaciju koja je glavni izvor njihovog profita. Govorila sam i na ovoj konferenciji o tome jer su ovdje ljudi koji su povezani s farmaceutskim tvrtkama. I ranije sam govorila o tome, ali nije

U RAZVOJ KAKO BI LIJEKOVI BILI DJELOTVORNI

ijemo previše, DJELUJU

Naši studenti uživali su u predavanjima i druženju s vrhunskim stručnjacima na ISABS-u 2013. među kojima je bila i Ada Yonath

Nije teška znanost, nego preživljavanje

•• Ada Yonath rođena je 1939. godine u Jeruzalemu, diplomirala je na Sveučilištu Hebrew 1964. godine, doktorirala na Weizmannovu institutu, a 1971. je osnovala prvi laboratorij za kristalografsko proučavanje proteina u Izraelu. Od 1986. do 2004. vodila je istraživački tim na Institutu Max Planck u Berlinu, članica je brojnih nacionalnih akademija znanosti i međunarodnih znanstvenih institucija. Nakon desetljeća laboratorijskih istraživanja 2009. je dobila Nobelovu nagradu za kemiju, zajedno s Venkatramanom Ramakrishnanom i Thomasom A. Steitzom, za istraživanje strukture i funkcije ribosoma. Njena znanstvena postignuća još su značajnija kad se sagledaju prepreke s kojima se suočavala od djetinjstva, odrastanja u siromašnoj obitelji.

bilo efekta, govorila sam i nakon dobivanja Nobelove nagrade, s dramatičnijim tonovima, neke su me tvrtke kontaktirale i pokušavaju nešto napraviti. Možda će se nešto i dogoditi, ja sam na pozitivnoj strani, vjerujem da hoće - kaže prof. Yonath.

Je li Vam Nobelova nagrada promijenila život, profesionalni i privatni?

- Profesionalni ne, privatni ne, ali život općenito jest, izloženost je puno veća. Biste li vi tražili razgovor sa mnom da nemam Nobelovu nagradu? - ka-

že znanstvenica koja tvrdi kako joj je ta nagrada ipak na drugom mjestu, iza nagrade koju joj je dala vlastita unuka Noa za "baku godine", uz obrazloženje kako je njena baka vrlo važna i jako zauzeta, ali za nju uvijek ima vremena. Zbog toga je prof. dr. Ada Yonath i poručila mladim ženama koje su se okupile na njenom predavanju, a kasnije i tražile da im potpiše knjigu i da se s njom slikaju, kako mogu imati i uspješnu karijeru i privatni život i da ne trebaju birati između ta dva dijela života.